

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/34/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8714206924
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8714206924.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochta a členov senátu JUDr. Gabriely Vílágiovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C., D. XXXX/XX, zastúpená: JUDr. Ivan Mikloška, advokát so sídlom 010 01 Žilina, Hodžova 13, proti žalovanému: E. C., A. F. G. H. so sídlom XXX XX I., J. XX, G.: XX XXX XXX, zastúpený: JUDr. Felix Neupauer, advokát so sídlom 811 02 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, Dvořákovo nábřeží 8/A, o náhradu nemajetkovej ujmy s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č.k. 7C/161/2014 – 250 z 25.02.2022 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v napadnutom II. vyhovujúcom výroku a vo IV. výroku o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zastavil konanie v časti zaplatenia úrokov z omeškania vo výške 5,5% ročne zo sumy 33.000,-Eur od 15.12.2012 do zaplatenia; výrokom II. uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 25.000,-Eur; výrokom III. žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a IV. súvisiacim výrokom o trovách konania rozhodol tak, že ich plnou náhradou zaviazal žalovaného.

2. Po citovaní ust. čl. 19 ods. 1, ods. 2 Ústavy SR, čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, § 11, § 13 ods. 1 - 3 Obč. zák., § 145 ods. 2, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP svoje rozhodnutie vecne dôvodil tým, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala zaplatenia nemajetkovej ujmy vo výške 33.000,-Eur, ktorá jej vznikla smrťou blízkej osoby - otca, a to v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej vodičom motorového vozidla, na ktoré v čase dopravnej nehody bolo uzatvorené PZP u žalovaného, kde vodič motorového vozidla bol za uvedené konanie trestne postihnutý s tým, že medzitýmym rozsudkom v spojení s rozsudok odvolacieho súdu, dovolanie proti ktorému bolo dovolacím súdom odmietnuté, bolo rozhodnuté, že nárok žalobkyne čo do základu voči žalovanému je daný s tým, že v konečnom rozhodnutí sa rozhodne i o trovách konania. Preto potom predmetom konania ostala už iba výška uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy sekundárnej poškodenej - žalobkyne. Konanie voči vodičovi motorového vozidla bolo zastavené z dôvodu späťvzatia žaloby pre jeho smrť. Rovnako bolo zastavené aj konanie v časti zaplatenia úrokov z omeškania v dôsledku späťvzatia žaloby. Mal preukázané, že úmrtím poškodeného, ktorý bol otcom žalobkyne došlo v dôsledku dopravnej nehody k násilnému pretrhnutiu ich úzkych rodinných a citových väzieb, čo predstavuje zásah do práva na súkromný a rodinný život. Išlo o zásah výraznej intenzity. Pri zohľadnení veku poškodeného v čase úmrtia (otec mal XX rokov, žalobkyňa XX rokov), ich vzájomného vzťahu (veľmi intenzívne citové väzby, keď žalobkyňa otca oslovovala veľmi milo - „ocko“), ako aj okolností, za ktorých došlo k dopravnej nehode, spolu s ďalšími faktormi, ktorými bola skutočnosť, že žalobkyňa už nebola hmotne závislá na osobe otca, ani s ním nezdíeľala spoločnú domácnosť, vychádzajúc aj z doterajšej judikatúry považoval za primerané priznať žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,-Eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, keďže žalobkyňa s otcom v čase smrti jednak nezdíeľala spoločnú domácnosť, jednak

bola finančne sebestačná, bola vo veku XX rokov, mala svoj príjem a nebola od otca hmotne závislá. Argumentáciu žalovaného o potrebe zahľadania aj princípu proporcionality vo vzťahu k hospodárskym podmienkam v SR pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy s odkazom na jej výšku priznávanú v iných štátoch, nepovažoval za kľúčovú, lebo prioritne posudzoval závažnosť vzniknutej ujmy vo vzťahu k vzájomným väzbám medzi osobami, ktorým neoprávnený zásah spôsobil nenávratnú a trvalú ujmu, pričom v súdnej veci zohľadnil najmä blízky príbuzenský pomer žalobkyne a zomrelej osoby, vek žalobkyne vo vzťahu k veku otca v čase úmrtia, hmotnú závislosť žalobkyne, resp. finančnú odkázanosť na osobu zomrelého, zdieľanie spoločnej domácnosti uvedených blízkych osôb (prípadne nezdieľanie) a sebestačnosť či nesebestačnosť žalobkyne v čase zásahu do jej osobnostného práva. O trovách konania rozhodol podľa zásady úspechu.

3. Označený rozsudok včas podaným odvolaním v II. vyhovujúcom výroku a IV. súvisiacom výroku o trovách konania napadol žalovaný, poukazujúc na odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces, iná vada konania, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci). Podstatou odvolacej argumentácie žalovaného je tvrdenie o priznaní neprimeranej nevysvetlenej výške náhrady nemajetkovej ujmy, a to bez náležitého vysporiadania sa s otázkou zahľadania princípu proporcionality vo vzťahu k hospodárskym podmienkam v SR pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Súčasne poukázal na rozhodnutia súdov, ktorými boli priznané nižšie sumy nemajetkovej ujmy pozostalým osobám. Navrhol preto rozsudok v ním napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalobkyňa navrhla rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdiť, lebo súd prvej inštancie pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vzal na zreteľ všetky okolnosti tak na strane pozostalého ako i škodcu. Súčasne uplatnila trovy konania.

5. Iné podania strán do rozhodnutia odvolacieho súdu dané neboli.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok v napadnutom rozsahu je nutné zrušiť.

7. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, inou vadou, nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II.ÚS 78/05).

8. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci strane realizáciu jej práv, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé, pričom konkrétne pochybenie súdu musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, a II. ÚS 251/03). Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP), súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť

dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov; nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivý proces, táto vada zakladá prípustnosť odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.

10. Preto ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, lebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých súd rozhodol, prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 226/03).

11. V napadnutom rozsudku v prejednávanej veci sud prvej inštancie uviedol, že námietku žalovaného o potrebe zahľadania aj princípu proporcionality vo vzťahu k hospodárskym podmienkam v SR pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy s odkazom na jej výšku priznávanú v iných štátoch, nepovažoval za kľúčovú, lebo prioritne posudzoval závažnosť vzniknutej ujmy vo vzťahu k vzájomným väzbám medzi osobami, ktorým neoprávnený zásah spôsobil nenávratnú a trvalú ujmu a popísal konkrétne okolnosti tak na strane poškodenej ako i na strane škodcu.

12. Pretože súd prvej inštancie v prejednávanej veci nezaujal k vyššie uvedenej pred ním zo strany žalovaného nastolenej otázke dostatočne zrozumiteľné a právne obhájiteľné stanovisko, vylučovalo to akýkoľvek iný záver odvolacieho súdu než ten, že v tomto prípade došlo k zaťaženiu rozhodnutia súdu prvej inštancie tvrdenou vadou jeho nepreskúmateľnosti. Absencia vysporiadania sa súdu prvej inštancie v jeho rozsudku s takými tvrdeniami, ktoré bez ďalšieho nejde označiť za nepodstatné, je totiž tak závažným nedostatkom (deficitom) rozhodnutia (a zásahom do procesných práv strany sporu), ktorého intenzita zakladá (až) porušenie práva na spravodlivý súdny proces (pričom to, či takto „ohrnutá“ strana sporu nakoniec so svojou argumentáciou uspeje, je celkom iná vec). Uvedený postup súdu prvej inštancie je preto nutné označiť ako arbitrárny, odporujúci princípu materiálneho právneho štátu.

13. V dôsledku vyššie identifikovanej vady odstrániteľnej len zrušením rozhodnutia vydaného v prvoinštančnom konaní, odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, iba rozhodnutie súdu prvej inštancie s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s použitím ustanovenia § 391 CSP. Vzhľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nemohol potom odvolací súd pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti odvolacej argumentácie strán, postupujúc v súlade s rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej nepreskúmateľnosti, je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu odvolaciemu prieskumu.

14. V záujme eliminácie akýchkoľvek ďalších pochybení potenciálne vedúcich k vade nového rozhodnutia vezme súd prvej inštancie zreteľ na to, že v rozpore s ustanovením § 220 ods. 2, 3 CSP a právom na spravodlivý proces je, ak neposúdi podstatné skutkové tvrdenia a argumenty strán, nevyhodnotí dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, nedá odpoveď na podstatné právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom ochrany, t.j. s uplatnením nároku a obranou voči nemu v zmysle účelu odôvodnenia rozhodnutia ako to výstižne vyjadril Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí z 1. júla 2003 *Suominen v/ Fínsko*, sť. č. 37801/97, § 37: „účelom odôvodnenia rozhodnutia je dať stranám najavo, že boli vypočuté“. Ústavný súd Slovenskej republiky taktiež uviedol, že právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po využití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (sp. zn. III. ÚS 236/2014 z 1. apríla 2014).

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

15. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).